

Egyetemi doktori (PhD) értekezés tézisei

Olvasás és közösségi interakció:

a perszuazív kommunikáció hatása általános és középiskolás
fiútanulók olvasási attitűdjére

Fülekiné Joó Anikó

Témavezető: Dr. habil. Dani Erzsébet, PhD



DEBRECENI EGYETEM

Humán Tudományok Doktori Iskola

Debrecen, 2018.

Az értekezés célkitűzése, a téma körülhatárolása

A 21. század elején az olvasás népszerűségének tendenciaszerű csökkenése figyelhető meg. Csökken az olvasási kedv mind a felnőttek, mind a gyerekek körében, és ez a jelenség az olvasás legkülönbözőbb területeit érinti. A szabadidős olvasás gyorsan hanyatlik különösen a fiatalok körében. Ezzel egy időben egyre többen veszítik el, vagy meg sem szerzik az olvasás képességét, amivel a társadalom informáltsága, intellektuális aktivitása és önálló gondolkodásra való képessége kerül veszélybe. Az olvasási hajlandóság általános csökkenése mellett, nemzetközi és hazai jelenség az is, hogy a fiúk kevesebb örömet lelnek az olvasásban, mint a lányok. Kevésbé szeretnek olvasni, és olvasási teljesítményük is elmarad a lányokétól. A PISA (Programme for International Student Assessment) és a PIRLS (Progress in International Reading Literacy) nemzetközi rendszerszintű tanulói teljesítménymérések, illetve a hazai kompetenciamérések eredményei ráirányítják a figyelmet a konzisztensen létező szignifikáns fiú-lány teljesítménykülönbségekre.

A probléma kutatása több okból kerülhet a középpontba. Minden ország igyekszik a tanulói teljesítményeken javítani, ami az olvasásmérési területen önmagában a fiúk teljesítményének javításán keresztül elérhető lenne. Továbbá a nemzetközi felmérések nemekre vonatkozó eredményei jó indikátorai annak, hogy a különböző nemzeti oktatáspolitikák hogyan működnek az esélyegyenlőség tekintetében, ami ráirányítja a figyelmet a közösségi emberi jogi tartalmú elvek, kötelezettségek érvényesülésének esetleges kihívásaira. A nemek közti egyenlőség, illetve egyenlőtlenség az oktatásban mára alaposan megváltozott és komplexebbé vált. Kutatása azt mutatja, hogy nehéz különválasztani az öröklött és a tanult viselkedést, és nem könnyű megérteni, hogy a sztereotípiák milyen mértékben befolyásolják a nemek között létező perceptuális, konatív és kognitív különbségeket. Ugyanakkor fontos leszögezni és minden kutatásnál szem előtt tartani, hogy a nemek közti különbségek csekélyek a hasonlóságokhoz képest, más tényezőket is meg kell vizsgálni, amelyek a teljesítményt befolyásolhatják.

Az olvasási teljesítmény és az olvasási attitűd kapcsolata a szakirodalomban jól dokumentált. A jobb teljesítmény háttérében kedvezőbb attitűd áll, míg a gyengébb olvasási képesség negatívabb attitűddel jár együtt. Ezért, amikor a teljesítmény javításának lehetőségeit keresi a kutatás, az attitűd vizsgálata megfelelő alternatívát kínál. A szakirodalom az olvasási attitűd nemek közti különbségeit beazonosította, amelyre számos lehetséges magyarázattal szolgál. Ezek között a nemi szocializációt, a sztereotípiákat, a fiúk nyelvi fejlettségének szocializációs

deficitjét említik a szakemberek, de ide sorolják a fiúk kezdeti – az olvasás tanulásában – megfigyelt lemaradását, a Máté-effektust és az alulmotiváltságot is.

Kutatásom az olvasási attitűdre irányult. Empirikus vizsgálatomnak az volt a célja, hogy az attitűd lehetséges magyarázó változói közül feltárjam a korábbi kutatások által nem érintett perszuazív kommunikáció hatását. Arra kerestem a választ, hogy az olvasás irányába ható perszuazív kommunikáció mint közösségi interakció csökkenti-e a vizsgált korosztály olvasási attitűdjének nemek közti különbségeit, azaz javítja-e a fiúk attitűdjét. Kutatási kérdéseim a következők voltak:

1. Az olvasási attitűd nemek közti különbségeire vonatkozó szakirodalmi megállapítások érvényesek-e a vizsgált mintán?
2. A perszuazív kommunikáció verbális és nonverbális, illetve direkt és indirekt megnyilvánulásainak mely szocializációs szinterei azonosíthatók be?
3. A szocializáció mely aktorai (például szülők, testvérek, barátok, kortárs csoport, tanárok és az intézményes felekezeti nevelés szereplői) járulnak hozzá perszuazív kommunikációjuk által a fiúk kedvezőbb olvasási attitűdjéhez?
4. A perszuazív kommunikáció direkt és indirekt megnyilvánulásai hogyan befolyásolják az olvasási attitűd nemek közti különbségeit?
5. A szocio-demográfiai háttér hogyan befolyásolja a tanulók olvasási attitűdjét, azaz mely materiális illetve immateriális dimenziók hatása mutatható ki?
6. A digitális olvasás önmagában csökkenti-e az olvasási attitűd nemek közti különbségeit?

Kutatásom értelmezési keretét Mathewson (2004) *Az olvasási attitűd hatása az olvasásra és az olvasás tanulására* modellje adta. Az olvasási attitűdöt affektív, konatív és kognitív komponensek rendszereként értelmező tri-komponensű modellben a perszuazív kommunikáció az attitűd moderáló változója. Az egyetlen magyarázó tényező, amely a környezet közvetlen hatásával számol. A perszuazív kommunikáció direkt és indirekt módon is alkalmas az attitűd befolyásolására. Az olvasás környezeti meghatározottságát, amelyet a korábbi szociológiai kutatások megalapoztak, dolgozatomban a különböző szocializációs szintek – a család, a kortárs csoport, valamint a formális nevelés – és aktoraik lehetséges olvasást támogató hatásának feltárásával támasztottam alá. A feltárt szakirodalmon alapuló hipotéziseim így az alábbiakban foglalhatók össze:

1. Feltételezésem szerint a fiúk olvasási attitűdje kedvezőtlenebb minden általam vizsgált korosztályban, mint a lányoké, ezért a felzárkózás egyik eszköze a fiúk olvasáshoz való viszonyának javítása.
2. Amennyiben a perszuazív kommunikáció a szocializáció különböző szinterein, több aktor által, direkt és indirekt módon is megjelenik, valamint a verbális és nonverbális kommunikáció is a részét képezi, akkor hozzájárul az olvasási attitűd nemek közti különbségeinek csökkenéséhez.
3. A kedvezőbb szocio-demográfiai háttér, illetve kulturális tőkével való ellátottság implicit indikátorként hozzájárul a kedvezőbb olvasási attitűdhez. Következésképpen az alacsonyabb családi státusz együttjár a kedvezőtlenebb attitűddel.
4. Az olvasás mint tudás- és értékteremtő tevékenység sokkal inkább a digitalizált és vizualizált ismeretek feldolgozását jelenti a vizsgált korosztályban, mint a hagyományos, papír alapú és alfabetikus szöveg olvasását. Azaz, az olvasás vizsgálatának tartalmi kereteit szükséges újraértelmezni.

Az alkalmazott módszerek vázolása

Kutatásom primer adatfelvételen alapult, amelyben megalapozó és fő kutatási fázisokban, kvalitatív és kvantitatív módszerek alkalmazásával, az olvasási attitűdöt befolyásoló tényezők azonosítása és hatásuk tesztelése történt meg. A kutatás módszertani újszerűsége a korábban kvantitatív módszerekkel nem mért perszuazív kommunikáció jelentőségének vizsgálata az attitűd alakulásában. Az olvasási attitűd affektív, konatív és kognitív komponenseit a mérhetőség érdekében külön vizsgáltam. Fő mérőeszközöm az attitűdskála volt, amely az olvasási attitűd affektív komponenseinek mérésére szolgált, a kognitív és konatív összetevőket pedig egy kiegészítő bináris változólistával mértem.

A kutatás első, megalapozó szakaszában fókuszcsoportos interjúk segítségével figyeltem meg az olvasás mint tevékenység megjelenését az általános iskolások körében, amelyet egy kérdőíves felvétellel, úgynevezett pilot-méréssel egészítettem ki. Mindkét módszernél az olvasási attitűddel kapcsolatos jelenségek megismerése volt a cél, valamint egy olyan skála tapasztalati alapjainak megteremtése, amely a jelen hazai viszonyok mellett az olvasási attitűd alakulásának adekvát értelmezését biztosítja.

Az alapozó vizsgálat tapasztalatai alapján kialakult egy megbízható és érvényes skálaeszköz (Cronbach-Alfa=0,873), amelyet kiegészítve a tanulói és szülői háttérkérdőívekkel, teljes körű módszertani apparátus állt rendelkezésre az első nagymintás méréshez, az általános iskolás kutatáshoz. A mintába Hajdú-Bihar megye tíz általános iskolájának negyedik, ötödik és hatodik évfolyamos tanulói kerültek be (N=1601). Az iskolákat úgy választottam ki, hogy a tanulók, illetve családjaik a megye társadalmi-gazdasági-kulturális diverzitását minél jobban reprezentálják. Az adatgyűjtés kérdőíves módszerrel történt papíralapon. A tanulói és szülői kérdőíveket az intézményvezetők segítségével juttattam el az érintettekhez. A kutatás ezen szakasza az attitűd alakulásának megismerését, a meghatározó háttértényezők vizsgálatát, valamint a szakirodalmi tézisek tesztelését tette lehetővé. Középpontban a perszuazív kommunikáció és aktorainak hatása állt, ezen belül is a családi háttér, a szülői minták közvetítésének szerepe. A metodológiai kompozíció a teljes vizsgálat során az attitűd nemek közötti eltéréseinek megértésére és a fiúk eredményeinek javítására fókuszált.

A kutatási téma önmagában hordozta a folyamatos fejlődés lehetőségét, ami az általános iskolásokat érintő szakaszt követően, a digitális olvasás bevonásához és a perszuazív kommunikációs aktorok körének bővítéséhez vezetett. A második szakasz mérésébe a

Tiszántúli Református Egyházkerület középiskoláinak tanulói kerültek be. A korosztály lehetővé tette, hogy a szülői kérdőív társadalmi háttérre vonatkozó kérdéseit integráljam az online kitöltésű, tanulói kérdőívbe. A meggyőző kommunikáció szerepének vizsgálata módosult, ugyanis a figyelembe vett aktorok köre kiegészült a felekezeti iskolai nevelés speciális képviselőjével, a hittanárral és lelkésszel. Továbbá az általános, illetve középiskolások körében végzett adatfelvételek között eltelt időszakban a Neumann-galaxis térhódítása felgyorsult, a digitális információhordozók köre bővült, a hozzáférés az eszközökhöz könnyebbé vált. Ennek köszönhetően a fiatalok körében az olvasás jelentős része áttevődött az online felületekre, az internetre, ami szükségessé tette a kapcsolódó, azaz elemzendő jelenségek körének kiterjesztését a digitális olvasásra. A kvantitatív adatgyűjtést követően hipotéziseim tesztelését matematikai statisztikai módszerekkel végeztem.

Az eredmények tézisszerű felsorolása

Az eredmények bemutatásakor kutatási célként megjelölt kérdésekre válaszolok, és hipotéziseimre reflektálok. Az olvasási attitűd szakirodalomban dokumentált különbségei nem érvényesek kutatásom mindhárom mintájában (1. kutatási kérdés). Annak ellenére, hogy a fiúk attitűdje kedvezőtlenebbnek bizonyult, a pilot-mérésben nem találtam szignifikáns különbséget a nemek között, amit az alacsony elemszámmal ($N=218$), illetve azzal magyarázok, hogy az olvasási attitűd nemek közti különbsége a kiskamaszokra kevésbé jellemző, mint a középiskolás korosztályra. Az általános iskolás mintában – amely ugyanazt a korosztályt képviselte, de a jóval nagyobb elemszámmal ($N=1601$) köszönhetően, megbízhatóbb elemzést tett lehetővé – a fiúk olvasási attitűdje alatta maradt a lányokénak a negyedik, az ötödik és a hatodik évfolyamon is. Negatívabb az attitűdjük a szabadidős és az iskolai/kötelező jellegű olvasás iránt is. Ez azt jelenti, hogy a nemek közti különbségek, azaz a fiúk kedvezőtlenebb viszonyulása az olvasáshoz már az általános iskola alsó tagozatában megjelenik. A középiskolás mintában – éppúgy, mint az általános iskolásban – a fiúk attitűdátlagára rendre alacsonyabb, mint a lányoké minden vizsgált évfolyamon. Mindkét nemre az a jellemző, hogy attitűdjük a kilencedik évfolyamról a tizedikre csökken, a tizenegyedik évfolyamon stagnál, majd a tizenkettedikben magasabb értéket vesz fel a kilencedikesnél. Ez ellentmond az attitűd stabilitására vonatkozó szakirodalmi megállapításoknak, ugyanakkor megmagyarázható az érettségi vizsgára való készüléssel és a tanulók továbbtanulási aspirációjával, amit a felekezeti iskolák, szakirodalomból feltárt, kedvező továbbtanulási mutatói támasztanak alá. Figyelembe véve ugyanakkor, hogy milyen olvasáshoz való hozzáállást vizsgálunk, a fiúknak „csak” a szabadidős és a kötelező olvasáshoz való viszonya kedvezőtlenebb; az iskolai olvasási szituációk és vallásos témájú szövegek olvasása iránti attitűdjük nem különbözik statisztikailag kimutatható módon a lányokétól. A jelenség hátterében lehetséges magyarázatként a felekezeti nevelés kompenzáló hatása áll. Ezek az eredmények részben igazolják azt a feltevésemet (1. hipotézis), mely szerint a fiúk attitűdje kedvezőtlenebb, mint a lányoké az általam vizsgált minták minden évfolyamán.

A perszuazív kommunikáció verbális direkt és indirekt, valamint non-verbális megnyilvánulásainak az olvasási attitűdre gyakorolt hatását is vizsgálat alá vettem. Kutatási kérdéseim arra irányultak, hogy az olvasás irányába ható perszuazív kommunikáció – mint közösségi interakció – mely szocializációs színtereken (2. kutatási kérdés), mely aktorok közvetítésével azonosítható be (3. kutatási kérdés), és, hogyan befolyásolja az attitűd nemek

közti különbségeit (4. kutatási kérdés). A családban a szülők és testvérek, a tanulók tágabb környezetében a kortárs csoport képviselői, valamint a formális nevelésben a tanár, illetve lelkész/hittanár verbális direkt és indirekt, valamint non-verbális meggyőző kommunikációja egyértelműen beazonosítható. A meggyőzés, legyen az közvetlen vagy közvetett, kedvezően befolyásolja mindkét nem olvasási attitűdjét. Hipotézisemet (2. hipotézis) alátámasztó eredmény, hogy a perszuazív kommunikációnak vannak olyan aktorai – az apa, a fiútestvér, a tanár és a lelkész/hittanár – akik meggyőző kommunikációjuk által javítják a fiúk attitűdjét, azaz tompítják az olvasási attitűd nemek közti különbségeit. Az általános és a középiskolás kutatás is azt igazolta, hogy az olvasás fiúkkal való megszerettetésben meghatározó személy az azonos nemű szülő és testvér, noha ez nem jelent teljesen újszerű eredményt. A szakirodalomból ismert jelenség, hogy a fiúk nyelvi fejlődésének segítségével, olvasási szokásainak és attitűdjének kialakulásában a szülők közül az apa hatása a jelentősebb.

A perszuazív kommunikáció beazonosított aktorai közül a tanár is differenciál a nemek között, azaz akár direkt módon ajánl – nem kötelező – olvasnivalót, indirekt módon az olvasásról beszélget diákjaival, vagy az olvasási készség fejlődését segítő tevékenységet fejt ki, meggyőző kommunikációja javítja a fiútanulók olvasási attitűdjét. Ez olyan eredmény, amelyet eddig nem dokumentált a szakirodalom, és több szempontból is jelentős. A gyermekek családi szocializációjára az oktatáspolitikának kevés hatása van. A formális nevelés keretein belül azonban, ahol az iskoláskorú fiúk (és lányok) hétköznapijaik jelentős részét töltik, a pedagógusok kevés többlet idő és erőfeszítés ráfordításával, egyszerűen az olvasásról való beszélgetéssel, olvasmányok ajánlásával javíthatják a fiúk olvasási attitűdjét. A meggyőzés alapja lehet a kommunikációs elméletekből megismert szakértelem vagy tekintély, de akár a jó tanár–diák kapcsolat, az odafigyelés is. Meggyőződésem, hogy az olvasás irányába ható perszuazív kommunikációhoz szükséges szakértelmet az biztosítja, ha a tanár (szabadidejében) maga is olvas.

A direkt és indirekt meggyőzésen túl a tanár további, olvasást támogató tevékenységének kedvező hatása a fiúk attitűdjére statisztikailag szintén igazolt. A szövegértés fejlődésének segítése, a szövegmagyarázat, az olvasási stratégiák megismertetése, a szövegek feldolgozása oktatáspolitikai beavatkozást, szemléletváltást igénylő feladat. Az olvasást össztantárgyi feladatnak tekintő programok – mint például a CORI (Guthrie, 1994), a *Közös és kölcsönös között* (Arató, 2013) vagy a KIP – nemzetközi és hazai jó gyakorlatai a szakirodalomból ismertek. A rendszerszintű teljesítménymérések eredményei, amelyek azt mutatják, hogy a jobb természettudományos vagy matematikai eredmények jobb szövegértési eredményt

generálhatnak, azt indokolják, hogy legyen olvasás a matematika, illetve a fizika órán is. Emellett arra is szükség van, hogy a matematika, illetve fizika tanár is beszélgessen a diákjaival az olvasásról, és fejtsen ki direkt vagy indirekt perszuazív kommunikációt, és kölcsönösen: az olvasás órán is jelenjen meg a fiúk nagyobb érdeklődésére számot tartó természettudományos témájú olvasmány.

A fentieken túl arra vonatkozóan is fogalmaztam meg kutatási kérdést, hogy a szocio-demográfiai háttér hogyan befolyásolja a tanulók olvasási attitűdjét, azaz mely materiális illetve immateriális dimenziók hatása mutatható ki (5. kutatási kérdés). Azt feltételeztem (3. hipotézis), hogy a kedvezőbb szocio-demográfiai háttér hozzájárul a kedvezőbb olvasási attitűdhöz, azaz az alacsonyabb családi státusz együttjár a kedvezőtlenebb attitűddel. Hipotézisem részben igazolódott. A szülők iskolai végzettsége és a tanulók olvasási attitűdje közötti összefüggés az általános iskolás mintában alátámasztott; a magasabb végzettségű szülők gyermekei kedvezőbb attitűddel rendelkeznek. A középiskolás mintában azonban nem mutatható ki ilyen kapcsolat, amire két alternatív magyarázattal élek. Lehetséges okát egyrészt a minta homogenitásában (a szülők többsége legalább érettségizett) látom, másrészt a jelenséget a felekezeti nevelés nemek közti különbségeket tompító hatásának tulajdonítom. A szülő munkaerőpiaci státusza egyik mintában sem differenciál. Az olvasást támogató materiális környezet gazdagsága a mérésben részt vett általános iskolás tanulók esetében kedvezőbb attitűddel jár együtt, míg a középiskolás mintában nincs igazolható hatása, amit újabb bizonyítéknak tekintek a felekezeti nevelés kompenzáló hatására.

A digitális olvasás és az attitűd összefüggésének feltárása a középiskolás mérésben mutatkozott meg erőteljesebben. Kutatási kérdésként (6. kutatási kérdés) fogalmaztam meg, hogy az online olvasás önmagában csökkenti-e az olvasási attitűd nemek közti különbségeit. Eredményeim alapján a digitális olvasás igazolhatóan kedvezőbb attitűddel jár együtt a fiúk és a lányok esetében is, ami azt jelenti, hogy az olvasási attitűd nemek közti különbségeit nem befolyásolja. Az összefüggés megerősíti azt a feltevésemet (4. hipotézis), hogy a kutatásba bevont fiatalok életében a hagyományos, papíralapú olvasást felváltotta a digitális és vizuális tartalmak olvasása, és ez azt jelenti, hogy az olvasásról alkotott fogalmunkat és vizsgálatának tartalmi kereteit szükséges újraértelmezni. Vizsgálatom ugyanakkor a tanulók által olvasott digitális tartalmakat nem tárta fel, ami egy további mérésben történhet meg. Az olvasási attitűd kutatásának emellett további iránya lehet a digitális olvasás iránti attitűd és a digitális olvasási teljesítmény együttes mérése és összefüggéseinek feltárása.

Mivel vizsgálatom legfőbb eredményét az adja, hogy az olvasás-szövegértés területén a nemek közti különbségek az iskolában a pedagógusok perszuazív kommunikációja által csökkenthetők, szükséges egy olyan mérés lebonyolítása is, amely a tanárok olvasásra ösztönző kommunikációját térképezi fel.

Összegezve, ahogyan az olvasás történeti áttekintése rávilágított, az olvasás közösségi tevékenységből magányos tevékenységgé vált, a hangos olvasás elnémult, és jelenleg – a digitális platformok térnyerésének köszönhetően – az interperszonális kommunikáció elnémulásának korát éljük. Az olvasás kultúránk átadásának és megőrzésének, valamint annak is az eszköze, hogy tájékozott, nyitott, empatikus és demokratikus szellemű fiatalokat neveljünk, akik megtalálják helyüket az életben. A fiatal generációk olvasóvá nevelése, függetlenül attól, hogy digitális vagy nyomtatott szövegek olvasásáról beszélünk, azt kívánja, hogy az olvasás ne magányos tevékenység, hanem közösségi ügy legyen, és a perszuazív kommunikáció verbális és non-verbális formája is „szóhoz jusson”.

A hasznosítás lehetőségei

1. A jobb olvasási teljesítmények eléréséhez az olvasási attitűd fejlődését a formális nevelésnek segítenie kell. Kutatási eredményeim megerősítik, hogy a kedvező befolyásolás nem korlátozódhat az olvasás és irodalom órákra. Az olvasás ügyének össztantárgyi szemléletét kell kialakítani, amely kérdéskörrel a megfelelően kidolgozott módszertan alapján, a pedagógusok képzésében szükséges foglalkozni.
2. Eredményeim alapján a tanító- és tanárképzés olvasásra nevelési koncepciója tágabb kontextusba helyezhető. Ennek egyik eszköze lehet az olvasási attitűd és a perszuazív kommunikáció kutatásom által feltárt összefüggésein alapuló megfelelő módszertan, amely akár önálló tantárgy formájában jelenhet meg a mintatantervekben. Ilyen módszertan kidolgozása természetesen további munkát/munkákat igényel.
3. A kutatás eredményei alapján kidolgozott módszertan a pedagógusok szakvizsgás és egyéb szakirányú továbbképzéseinek mintatantervébe, illetve tanfolyami továbbképzéseibe is beilleszthető.
4. Dolgozatom eredményei továbbá felhasználhatók a szülők tájékoztatására azzal kapcsolatban, hogy a családnak milyen lehetőségei vannak a fiúk (és lányok) olvasási attitűdjének kedvező irányba történő befolyásolásában. Erre jó alkalmat kínálnak a szülői értekezletek, a szülőkkel folytatott informális beszélgetések; pedagógusok, oktatáskutatók közkedvelt magazinokban megjelenő cikkei, blogbejegyzései; illetve olyan országos kampányok – mint például az *Olvasás Éve*, a *Mesélj Minden Nap* vagy a *Mozi a fejedben* programsorozat – folytatása. Ezen felül a szülők képzése is lehetséges alternatíva.



Nyilvántartási szám: DEENK/359/2018.PL
Tárgy: PhD Publikációs Lista

Jelölt: Fülekiné Joó Anikó
Neptun kód: KET4G5
Doktori Iskola: Humán Tudományok Doktori Iskola
MTMT azonosító: 10048542

A PhD értekezés alapjául szolgáló közlemények

Magyar nyelvű könyvrészletek (1)

1. **Fülekiné Joó, A.:** A perszuazív kommunikáció mint az olvasási attitűd nemek közti különbségeinek magyarázó tényezője.
In: Vzdelávanie, výskum a metodológia = Oktatás, kutatás és módszertan: Neveléstudományi és Szakmódszertani Konferencia. Szerk.: Karlovitz János Tibor, Torgyik Judit, International Research Institute, Komárno, Szlovákia, 212-224, 2013. ISBN: 9788097125110

Magyar nyelvű tudományos közlemények hazai folyóiratban (4)

2. **Fülekiné Joó, A.:** Kiskamaszok olvasási attitűdjének nemek közötti különbségei: a szülői olvasói magatartás mint lehetséges magyarázó tényező.
Anyanyelv-pedagógia. 11 (2), 37-51, 2018. EISSN: 2060-0623.
3. **Fülekiné Joó, A.:** Tartalmi keretek az olvasás diagnosztikus értékeléséhez.
Iskolakultúra. 3 (25), 125-128, 2015. ISSN: 1215-5233.
4. **Fülekiné Joó, A.:** Az olvasási attitűd kutatása Mathewson modellje alapján.
Anyanyelv-pedagógia. 6 (2), 1-12, 2013. EISSN: 2060-0623.
5. **Fülekiné Joó, A.:** Olvasási attitűd: fiú-lány különbségek.
Iskolakultúra. 10, 43-57, 2012. ISSN: 1215-5233.

Idegen nyelvű tudományos közlemények külföldi folyóiratban (1)

6. **Fülekiné Joó, A.,** Bujdosóné Dani, E.: May Parental Reading Behavior Explain the Gender Differences in Subteeners' Reading Attitude?
Journal of Systemics, Cybernetics and Informatics. 2 (16), 17-22, 2018. EISSN: 1690-4524.





További közlemények

Magyar nyelvű tudományos közlemények külföldi folyóiratban (1)

7. **Fülekiné Joó, A.**: A nevelés mint segítség az idegen nyelv tanításában.
Új Kép. 15 (1-2), 36-40, 2012. ISSN: 1450-5010.

Magyar nyelvű konferencia közlemények (1)

8. **Fülekiné Joó, A.**: A Hajdú-Bihar megyei felnőttképzés történelmi, társadalmi, gazdasági háttere.
Act. Sci. Soc. 37, 119-131, 2012. ISSN: 1418-7191.

Idegen nyelvű konferencia közlemények (1)

9. Pinczésné Palásthy, I., **Fülekiné Joó, A.**: Tracing a Postgraduate Course.
In: A felnőttképzés perspektívái nemzetközi konferencia. Szerk.: Csótiné Belovári Anita, A
Kaposvári Egyetem Pedagógiai Kara, Kaposvár, 217-221, 2010. ISBN: 9789639821255

Idegen nyelvű absztrakt kiadványok (2)

10. **Fülekiné Joó, A.**: The Impact of the Family's Cultural Capital on Young Children's Reading Habits and Attitude.
In: PÉK 2014 : 12. Pedagógiai Értékelési Konferencia : Program, előadás-összefoglalók.
Szerk.: Korom Erzsébet, Pásztor Attila, Szegedi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar, Szeged, 84, 2014. ISBN: 9789633062791
11. **Fülekiné Joó, A.**: The relationship between parental reading patterns and gender differences in reading attitude among young children.
In: PÉK 2013 : 11. Pedagógiai Értékelési Konferencia : Program, előadás-összefoglalók.
Szerk.: Józsa Krisztián, Fejes József Balázs, Szegedi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar, Szeged, 112, 2013. ISBN: 9789633062128

A DEENK a Jelölt által az iDEa Tudóstérbe feltöltött adatok bibliográfiai és tudományometriai ellenőrzését a tudományos adatbázisok és a Journal Citation Reports Impact Factor lista alapján elvégezte.

